

ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ & ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΦΥΤΩΝ
ΠΟΙΟΤΙΚΟΥ & ΦΥΤΟΪΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Ταχ. Δ/ση: Καστοριάς 32Α, 71307 Ηράκλειο

Τηλ: 2810.224948, Fax: 2810.225616

Email: pkpfiraklio@minagric.gr

Τα δελτία αναρτώνται στην ιστοσελίδα του υπουργείου
www.minagric.gr και αποστέλλονται μέσω e-mail σε κάθε
ενδιαφερόμενο με αίτημα στο agrodeltiokriti@gmail.com

Εφαρμόζετε πιστά τις οδηγίες χρήσης των φαρμάκων.
Έτσι προστατεύετε εσείς, ο καταναλωτής και το περιβάλλον.

Δελτίο Νο1

ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ ΞΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΜΠΕΛΙΟΥ & Μετεωρολογικά Στοιχεία

Ίσκα – Ευτοπίωση:

Μεταχρωματισμοί ξύλου

Φωτ. 1. Σύμπλοκο ίσκας

Φωτ.2. Ευτοπίωση

Διαπιστώσεις:

Οι ασθένειες του ξύλου (ίσκα, ευτοπίωση) συμπεριλαμβάνονται στα σοβαρά προβλήματα φυτοπροστασίας του κρητικού αμπελώνα. Η εξέλιξή τους είναι **μακροχρόνια** και προσβάλλουν τα αγγεία του ξύλου, προκαλώντας **νέκρωση**. Ως αποτέλεσμα, διακόπτεται η φυσιολογική ροή του νερού και των **θρεπτικών στοιχείων** μέσα στο φυτό. Με την πάροδο του χρόνου – σταδιακά ή και απότομα – **ξηραίνονται τμήματα του πρέμνου ή ακόμη και ολόκληρα πρέμνα**. Η παραγωγή μειώνεται συνεχώς, όπως και η παραγωγική διάρκεια ζωής του αμπελώνα.

Συμπτώματα κατά το κλάδεμα:

Κατά την περίοδο του κλαδέματος, στις τομές των βραχιόνων ή του κορμού παρατηρούνται **μη φυσιολογικοί μεταχρωματισμοί του ξύλου**, οι οποίοι αποτελούν χαρακτηριστικό σύμπτωμα των ασθενειών του ξύλου (Φωτ. 1, 2).

Για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τις ασθένειες του ξύλου μπορείτε να πληροφορηθείτε στους παρακάτω συνδέσμους:

Για την ίσκα (προκαλείται από σύμπλοκο μυκήτων) [εδώ](#)

Για την ευτοπίωση [εδώ](#)

Αντιμετώπιση:

- Δεν υπάρχουν θεραπευτικά μέτρα για τις ασθένειες του ξύλου.
- Η αντιμετώπισή τους βασίζεται κυρίως σε **προληπτικά και καλλιεργητικά μέτρα**, τα οποία πρέπει να εφαρμόζονται **συστηματικά**, τόσο στις **μητρικές φυτείες και τα φυτώρια** όσο και στους **παραγωγικούς αμπελώνες**. Τα μέτρα είναι πιο αποτελεσματικά όταν εφαρμόζονται από όλους τους αμπελουργούς της περιοχής.

Προληπτικά - Καλλιεργητικά μέτρα:

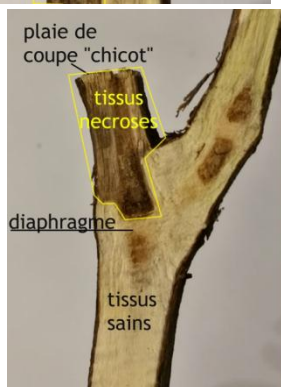
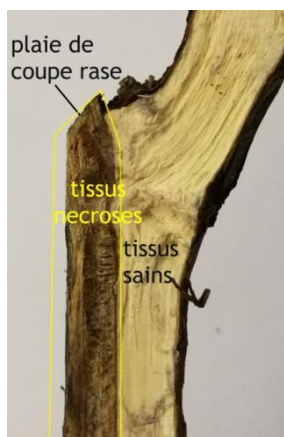
Στοχεύουν στην μείωση των μολυσμάτων και στην προληπτική προστασία των τομών του κλαδέματος από τους μύκητες που προκαλούν ασθένειες του ξύλου.

Δακρύρροια

Μεγάλη κλαδοτομή

Απεικόνιση εξέλιξης του κώνου ξήρανσης (νεκρός ιστός με σκούρο καφέ χρώμα) σε τομή σύρριζα (πάνω) και τομή με τακούνι (κάτω)

Credits Photos :
Simonit&Sirch,
maîtres tailleurs de vigne
et C. Cholet ISVV

• Χρήση υγιούς πολλαπλασιαστικού υλικού.

Το πολλαπλασιαστικό υλικό πρέπει να είναι πιστοποιημένο και απαλλαγμένο από παθογόνα, καθώς η μόλυνση μπορεί να εγκατασταθεί από τα πρώτα στάδια ανάπτυξης του φυτού.

• Διπλό κλάδεμα (το 1^ο μέσα στο χειμώνα και το 2^ο αρχές της άνοιξης).

Κατά το προκλάδεμα του χειμώνα αφαιρείται μέρος των κληματίδων, χωρίς να γίνεται η τελική τομή, ενώ ταυτόχρονα τα αφαιρούμενα τμήματα λύνονται και απομακρύνονται από τα σύρματα.

Το δεύτερο και τελικό κλάδεμα, που ακολουθεί στα τέλη του χειμώνα ή αρχές της άνοιξης, γίνεται ευκολότερα και ταχύτερα.

Το διπλό κλάδεμα συνιστάται σε αμπελώνες όπου εφαρμόζεται το βραχύ κλάδεμα και ιδιαίτερα στις εκμεταλλεύσεις μεγάλης έκτασης.

• Οψιμο κλάδεμα και με ξερό καιρό (τέλος χειμώνα – αρχές άνοιξης).

Αποτελεί ένα από τα αποτελεσματικότερα προληπτικά μέτρα.

Το τελικό κλάδεμα (είτε μονό είτε διπλό) συνιστάται να γίνεται αργά, από τέλη του χειμώνα. Την περίοδο αυτή:

- οι τομές επουλώνονται ταχύτερα λόγω υψηλότερων θερμοκρασιών,
- τα αερομεταφερόμενα μολύσματα σταδιακά μειώνονται,
- οι πιθανότητες μόλυνσης είναι μικρότερες λόγω μείωσης των βροχοπτώσεων και της σχετικής υγρασίας,
- η δακρύρροια εμποδίζει την εγκατάσταση των μυκήτων στις τομές.

• Δημιουργία «τακουνιού» κατά το κλάδεμα.

Η φυσιολογική αντίδραση του αμπελιού μετά από κλαδοτομή είναι ο σχηματισμός κώνου ξήρανσης. Ανάλογα με το μέγεθος και το σημείο της τομής, ο κώνος αυτός μπορεί να καταστρέψει τα αγγεία μεταφοράς νερού και θρεπτικών στοιχείων και να συμβάλει στην εμφάνιση της ίσκας. Για τον λόγο αυτό δεν συνιστώνται σύρριζες τομές. Αντίθετα, πρέπει να αφήνεται «τακούνι», το οποίο αφαιρείται τον επόμενο χειμώνα. Το μήκος του «τακουνιού» πρέπει να είναι περίπου 1,5 φορά μεγαλύτερο από τη διάμετρο της τομής (στις κληματίδες αντιστοιχεί σε 2-3 εκ.).

• Προστασία των κλαδοτομών.

Οι μολύνσεις εννοούνται σε πρόσφατες και μεγάλες τομές.

Οι τομές πρέπει να προστατεύονται προληπτικά και το συντομότερο δυνατό (ιδανικά άμεσα ή εντός μερικών ωρών).

• Τα προσβεβλημένα ή ύποπτα πρέμνα κλαδεύονται τελευταία και τα εργαλεία απολυμαίνονται τακτικά.

Τα προσβεβλημένα ή ύποπτα πρέμνα πρέπει να κλαδεύονται στο τέλος, ενώ τα εργαλεία να απολυμαίνονται τακτικά ώστε να αποφεύγεται η μετάδοση.

Η σήμανση των ύποπτων πρέμνων γίνεται με ταινίες ή σπρέι βαφής:

- την άνοιξη για την ευτοπίωση,
- το καλοκαίρι για την ίσκα.

• Απομάκρυνση των υπολειμμάτων του κλαδέματος.

Τα μολυσμένα υπολείμματα αποτελούν πηγή μολύσματος και πρέπει να απομακρύνονται από τον αμπελώνα και να καταστρέφονται.

• Ανασύσταση – εξυγίανση πρέμνων.

Το μέτρο εφαρμόζεται όταν η ασθένεια δεν έχει επεκταθεί στον κορμό. Περιλαμβάνει την αφαίρεση και απομάκρυνση των προσβεβλημένων βραχιόνων, μαζί με 10-20 εκ. υγιούς ξύλου. Όταν η προσβολή έχει φτάσει στον κορμό, συνιστάται η εκρίζωση και καταστροφή ολόκληρου του πρέμνου.

Φόμοψη:

Συμπτώματα κατά το κλάδεμα:

Οι προσβεβλημένες κληματίδες παρουσιάζουν **γκριζόλευκη όψη** και συχνά εμφανίζουν **σχισίματα**, κυρίως προς τη βάση τους. Πάνω στην επιφάνειά τους διακρίνονται **πολλά μικρά μαύρα στίγματα (πυκνίδια)**.

Με τις **ανοιξιάτικες βροχοπτώσεις** από τα πυκνίδια ελευθερώνονται **σπόρια**, τα οποία μεταφέρονται μηχανικά με τις σταγόνες της βροχής σε κοντινές αποστάσεις και μπορούν να μολύνουν τους **νεοεκπυσοσόμενους βλαστούς**. Οι βλαστοί αυτοί, στη συνέχεια και μέχρι τον χειμώνα, εξελίσσονται σε **γκριζόλευκες, ξερές και συχνά κούφιες κληματίδες**, αποτελώντας νέα εστία μόλυνσης.

Αντιμετώπιση:

Η ασθένεια μπορεί να ελεγχθεί ικανοποιητικά με **συνδυασμό καλλιεργητικών μέτρων κατά το κλάδεμα και 1-2 προληπτικών ψεκασμών την άνοιξη**, κατά την έκπτυξη της βλάστησης.

Την παρούσα περίοδο συνιστάται η εφαρμογή **μόνο καλλιεργητικών μέτρων**, δηλαδή η **αναγνώριση, αφαίρεση και απομάκρυνση των προσβεβλημένων κληματίδων**, οι οποίες είναι χαρακτηριστικά **γκριζόλευκες και “κούφιες”**.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη φόμοψη [εδώ](#)

Διαχείριση της αυτοφυούς βλάστησης των αμπελιών

Μην καταστρέφετε την αυτοφυή βλάστηση, δεν επιβαρύνει το αμπέλι.

Η χημική ζιζανιοκτονία και η κατεργασία του εδάφους να αποφεύγονται.

Αντίθετα, η παρουσία **αυτοφυούς βλάστησης** στο περιβάλλον του αμπελώνα (όπως η ξινίθρα) ή η **εγκατάσταση επιθυμητής κάλυψης εδάφους** (όπως με ψυχάνθη ή μίγματα ψυχανθών με αγρωστώδη) **πρέπει να ενθαρρύνεται**.

Η διατήρηση φυτοκάλυψης προσφέρει πολλαπλά πλεονεκτήματα:

- **Προστασία του εδάφους από τη διάβρωση**, ιδιαίτερα σε επικλινή εδάφη.
- **Συγκράτηση των νερών της βροχής** και μείωση της επιφανειακής απορροής.
- **Ανταγωνισμό επιζήμιων ζιζανίων**, περιορίζοντας την εξάπλωσή τους.
- **Βελτίωση της δομής του εδάφους** και της διηθητικότητάς του.
- **Αύξηση της οργανικής ουσίας** και της γονιμότητας του εδάφους.
- **Ενίσχυση της βιοποικιλότητας** και της αειφορίας του αγροοικοσυστήματος.

Ευχές για μια καλή χρονιά

Ηράκλειο 2 Φεβρουαρίου 2026

Η Προϊσταμένη Τμήματος

Κληρονόμου Ευφροσύνη

Μετεωρολογικά Στοιχεία

Βροχοπτώσεις

Στον Πίνακα 1 παρουσιάζονται οι βροχοπτώσεις που σημειώθηκαν στο νέο υδρολογικό έτος (από την 1^η Σεπτεμβρίου 2025 μέχρι 31^η Ιανουαρίου 2026).

Στο Γραφ. 1 δίνονται συνολικά ύψη βροχής που σημειώθηκαν στις τελευταίες εννιά περιόδους (2017 - 2026) κατά το ίδιο χρονικό διάστημα (από 1^η Σεπτεμβρίου έως και 15^η Ιανουαρίου).

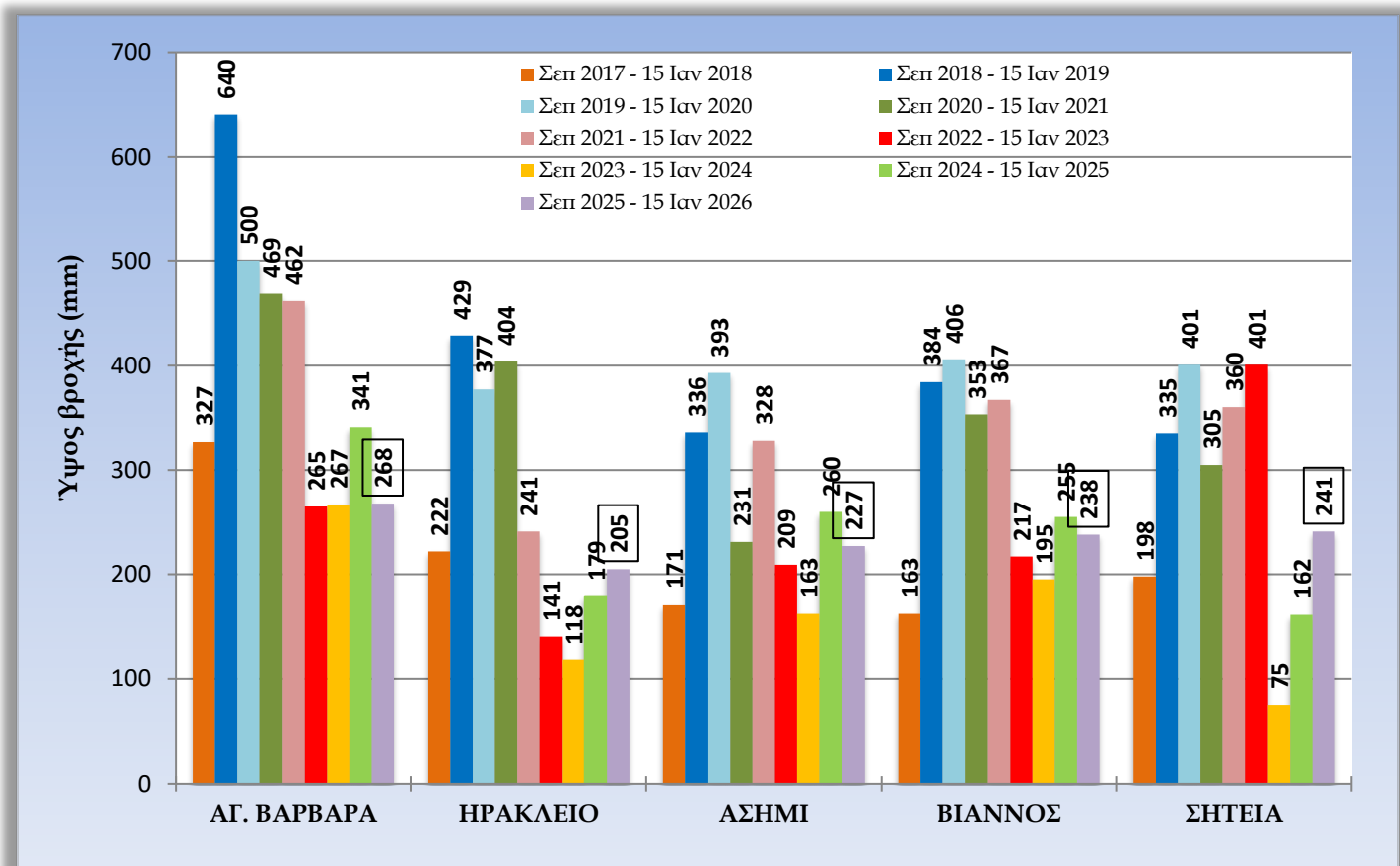
Σύμφωνα με τα συγκριτικά στοιχεία, για τέταρτη συνεχόμενη χρονιά, το συνολικό ύψος των βροχοπτώσεων κυμαίνεται κάτω από τον κλιματικό μέσο όρο του νησιού.

Πίνακας 1. Βροχομετρικά στοιχεία (ύψος σε mm) από 1^η Σεπτεμβρίου 2025 - 31^η Ιανουαρίου 2026

ΠΕΡΙΟΧΗ Υψόμετρο ΜΗΝΑΣ	ΣΗΤΕΙΑ 12 μ	ΙΕΡΑΠΕΤΡΑ 6μ	ΒΙΑΝΝΟΣ 587 μ	BONH 322 μ	ΑΡΧΑΝΕΣ 367 μ	ΑΣΗΜΙ 263 μ	ΗΡΑΚΛΕΙΟ 69 μ	ΑΓΙΟΣ ΜΥΡΩΝ 399 μ	ΑΓΙΑ ΒΑΡΒΑΡΑ 611 μ	ΤΥΜΠΑΚΙ 22 μ	ΡΕΘΥΜΝΟ 39 μ	ΚΟΛΥΜΠΑΡΙ 13 μ
Σεπτέμβριος 2025	13	6	66	3	4	14	1	4	18	16	0	4
Οκτώβριος 2025	14	19	15	10	13	30	5	5	33	43	34	73
Νοέμβριος 2025	29	8	26	53	34	31	40	90	34	37	53	142
Δεκέμβριος 2025	161	115	108	109	132	139	107	181	151	129	115	154
Ιανουάριος 2026	49	45	98	66	100	67	70	96	179	58	51	94
ΣΥΝΟΛΟ	266	193	313	241	283	281	223	376	415	283	253	467

(Στοιχεία Αυτόματων Τηλεμετρικών Μετεωρολογικών Σταθμών Π.Κ.Π.Φ.Π.&Φ.Ε. Ηρακλείου)

Γράφημα 1. Σύγκριση συνολικού ύψους βροχών από 1^η Σεπτεμβρίου έως 15^η Ιανουαρίου σε εννιά συνεχόμενες περιόδους

Θερμοκρασία

Δεδομένα συσσώρευσης ψύχους μετρούνται με μοντέλα που αξιολογούν τις ωριαίες θερμοκρασίες που σημειώνονται ετησίως από την 1^η Οκτωβρίου έως την 28^η Φεβρουαρίου.

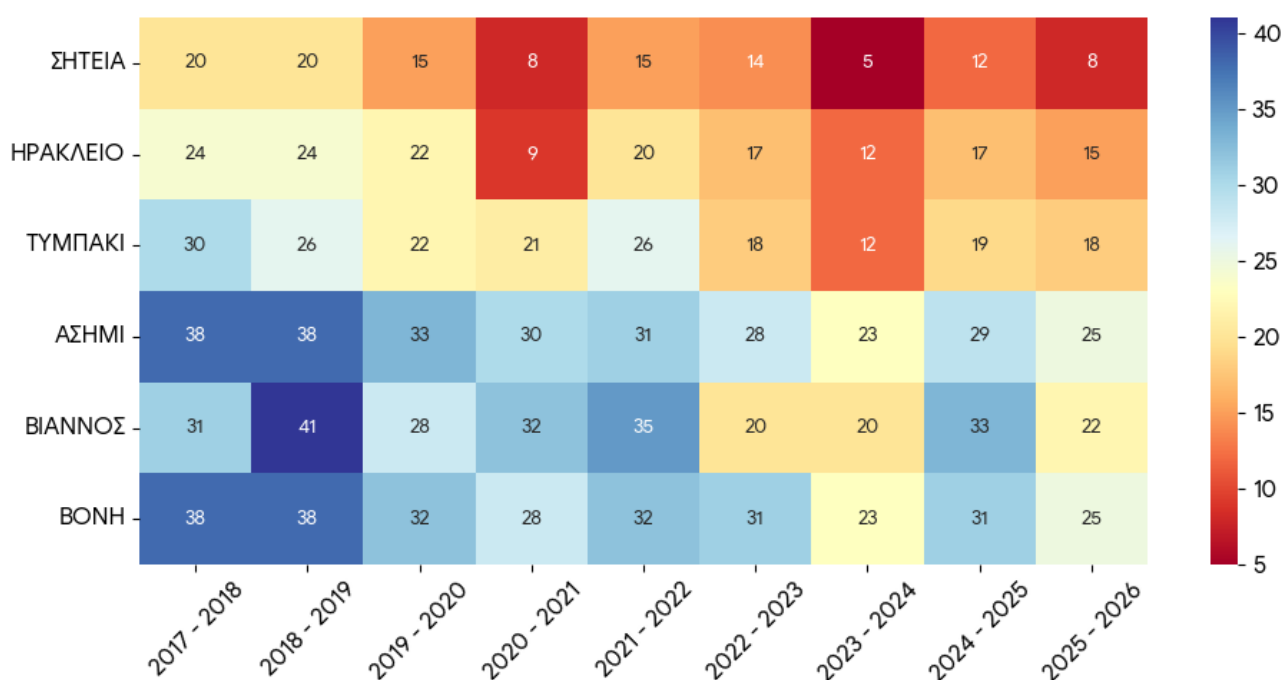
Στο Γραφ. 2 δίνονται οι μονάδες ψύχους που συμπληρώθηκαν στις τελευταίες εννιά περιόδους (2017 - 2026) κατά το ίδιο χρονικό διάστημα (από 1^η Οκτωβρίου έως και 15^η Ιανουαρίου).

Ο υπολογισμός έγινε με βάση το δυναμικό μοντέλο που υπάρχει διαθέσιμο σε [φύλλο εργασίας](#) στην ιστοσελίδα του Τμήματος Φυλλοβόλων Οπωροφόρων Δέντρων Νάουσας του Ινστιτούτου Γενετικής Βελτίωσης & Φυτογενετικών Πόρων του ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ.

Σύμφωνα με τα δεδομένα που έχουν καταγραφεί μέχρι τώρα και σε σύγκριση με τον κλιματικό μέσο όρο, η συσσώρευση μονάδων ψύχους είναι χαμηλή.

Γράφημα 2. Σύγκριση μονάδων ψύχους από 1^η Οκτωβρίου έως 15^η Ιανουαρίου σε έξι περιοχές και σε εννιά συνεχόμενες περιόδους

(Στο γράφημα, η χρωματική κλίμακα αποτυπώνει τον βαθμό συσσώρευσης ψύχους. Όσο πιο έντονα μπλε είναι τα τετράγωνα τόσο μεγαλύτερη είναι η συμπλήρωση ψύχους ενώ όσο πιο έντονα κόκκινα τόσο μικρότερη)

Τα Δελτία Γεωργικών Προειδοποιήσεων αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου	 ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ
Τα δελτία γεωργικών προειδοποιήσεων αμπελιού αποστέλλονται στο email κάθε ενδιαφερόμενου με εγγραφή πατώντας εδώ	
Εφαρμογή I-Agric του ΥΠΑΑΤ για ενημερώσεις στο κινητό τηλέφωνο	

Σύνδεσμοι προς ενημέρωση...

[Ψεκαστικά μηχανήματα – Επιθεώρηση - Βαθμονόμηση](#)